

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	บทบาทพระสงฆ์ในกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
ชื่อผู้เขียน	พระจรินทร์ ยั่งยืน
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลีสุวรรณ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลี่ยนผดุง กรรมการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง บทบาทพระสงฆ์ในกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาบทบาทพระสงฆ์ในกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเงื่อนไขปัจจัยที่ทำให้บทบาทพระสงฆ์ในเขตชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบทมีบทบาทเปลี่ยนแปลงไปจากหลักการของพุทธศาสนา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง การสังเกต การสนทนากลุ่ม และการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ข้อมูลได้รับการตรวจสอบความสมบูรณ์ และแยกแยะเป็นหมวดหมู่แล้วทำการวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่กำหนดไว้ นำเสนอแบบบรรยาย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. พระสงฆ์ในกระแสการเปลี่ยนแปลงมีบทบาทหลายด้าน ได้แก่
  - ด้านการปกครองบริหารตน
  - ด้านการเผยแผ่ศาสนาด้วยวิธีการต่าง ๆ
  - ด้านให้การศึกษทั้งพระสงฆ์ สามเณร และประชาชน
  - ด้านสาธารณูปการ การบำรุงวัด
  - ด้านสาธารณะสงเคราะห์แก่ประชาชนทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

2. บทบาทที่เอื้อต่อรัฐในการปกครอง เป็นเครื่องมือของรัฐ รับนโยบายของรัฐในการสั่งสอนให้ประชาชนไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ซึ่งมีผลให้พระสงฆ์ได้รับผลตอบแทนด้านลาภสักการะ เช่น ตำแหน่ง และวัตถุต่าง ๆ

3. เงื่อนไขปัจจัยที่ทำให้บทบาทพระสงฆ์เปลี่ยนแปลง มาจาก 2 ด้านคือ

- ปัจจัยภายนอก คือ พระสงฆ์มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทเพราะชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสื่อสารมวลชน ค่านิยม ด้านความเชื่อดั้งเดิม รวมถึงการแทรกแซงของรัฐ นักการเมือง นักธุรกิจเอกชน

- ปัจจัยภายใน คือ พระสงฆ์มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทเพราะปัจจัยของพระสงฆ์เอง เช่น การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของพระสงฆ์ กฎหมายคณะสงฆ์ การประชุมพระสังฆาธิการ และทัศนคติของพระสงฆ์ที่ได้รับการกล่อมเกลามาอย่างยาวนาน

Thesis Title	Buddhist Monks' Role in Social Change		
Author	Phra Charin Youngsoung		
M.Ed.	Nonformal Education		
Examining Committee	Assoc. Prof. Dr. Chukiat	Leesuwan	Chairman
	Assoc. Prof. Dr. Phasina	Tangchuang	Member
	Asst. Prof. Yongyudh	Plianpadung	Member

Abstract

The purposes of the study were to study the Buddhist Monks' role in social change and to identify the conditions and causes that impact the monks' role changing from the Buddhism principle to the role in social institution in a suburb area.

The qualitativ methodology : non - structured interviews, observation, focus group discussion, as well as document analysis were administered to collect data.

The findings revealed that

1) Monks' roles in social changing are still concerning self governing, religion dissemination, educating other monks, novices, villagers, infrastructure service as well as in social welfare in the form of material and moral supports.

2) The said roles can be classified into 3 catagories, i.e. the role on Buddhism principle, the role on social institution as a state tool and the role on community needs.

The benefit of the monks' role, thus, impacts the positions and some material benefits.

3) Factors that cause changing on monks' role are 2 folds :

- External factors based on the change of education, economic, social relationship, mass media, values, beliefs, as well as government intervention, politician and businessmen.

- Internal factors based on the change of monks' education, monastic regulation, attitudes of monastic authorities, as well as the process of socialization.